

15.7.2024

SISÄLTÖ

- 1 PERUSTIEDOT
 - 1.1 Alueen sijainti ja tieyhteydet
 - 1.2 Ympäristön nykyinen käyttö
 - 1.3 Maanomistus
 - 1.4 Kaavoitustilanne
 - 1.5 Kartta-aineisto
 - 1.6 Pohjaveden korkeus ja alueen raja
 - 1.7 Maaperätiedot
 - 1.8 Soranoton ja alueen nykytilanne
- 2 KAIVUTOIMINTA
 - 2.1 Soranottoalue ja kalusto
 - 2.2 Soranoton korkeustasot
 - 2.3 Säilytettävä puusto
 - 2.4 Ottomäärä ja vaihteellisuus
- 3 JÄLKIHOITO
 - 3.1 Maaston muotoilu
 - 3.2 Jätteen käsittely
 - 3.3 istutustoimenpiteet
 - 3.4 Alueen käyttö soranoton jälkeen
- 4 LUONTO- JA MAISEMASELVITYKSET
- 5 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET
- LIITTEET Alueen sijainti ja tieyhteydet 1 : 50 000 ja 1 : 10 000
Nykytilanne / suunniteltu tilanne 1 : 2 000
Leikkaukset A – C 1 : 1 000 / 1 : 1 : 200
Ote maakuntakaavasta ja alueen pohjavesitietoja
Periaatepiirros ja ympäristökartta

Tapani Jokela

SORAN JA HIEKAN OTTAMISSUUNNITELMA

15.7.2024

Mattila rn:o 1:198
om. Haavisto-Witans Leena kuolinpesä

1 PERUSTIEDOT

1.1 Alueen sijainti ja tieyhteydet

Alue sijaitsee Lauttakankaassa, Tiehallinnon hoidossa olevien, maantien n:o 261 ja paikallistien n:o 13255 risteuksen itäpuolella. Alueelle on yhteys em. paikallistieltä. Etäisyys Jämijärven keskustasta on noin seitsemän (7) kilometriä ja Ikaalisten keskustaan noin 20 kilometriä. Sijainti ja tieyhteydet on esitetty Karttaliitteissä.

1.2 Ympäristön nykyinen käyttö

Alueen itäpuolella on metsää ja suota, eteläpuolella on metsää ja [REDACTED] omistama tanssilava sekä sen yhteydessä pysäköintialue, lounais- ja länsipuolella on em. maantie n:o 261 ja sen takana metsää, luoteis- ja pohjoispuolella on em. paikallistie 13255 ja tien takana ovat hautausmaa, metsää ja soranottoalue. Etäisyys suunnitellun ottamisalueen reunasta tanssilavaan on noin 40 m ja hautausmaalla olevaan rakennukseen noin 60 m, etäisyys lähimpiin asuttuihin rakennuksiin eli entiselle koululle on noin 400 metriä.

1.3 Maanomistus

Leena Haavisto-Witans' n kuolinpesä omistaa nykyisin ko. alueen. Kohteen rajanaapureina ovat: Itäpuolella Simalissalo rn:o 1:158 om. [REDACTED], kaakossa Kankaanmaa rn:o 1:50 om. [REDACTED], Lounaispuolella on maantie n:o 261 ja tien takana ovat Kytökangas r:o 1:91 om. [REDACTED], Taipale r:o 1:131 om. [REDACTED], ja Kytöholma rn:o 1:159 om. [REDACTED], luoteispuolella on paikallistie 13255 ja sen takana Lauttakangas rn:o 1:93 om. [REDACTED] ja Hautausmaa rn:o 5:75 om. [REDACTED] ja pohjoispuolella on Jäminmaa rn:o 1:204 om. [REDACTED] sekä Santala rn:o 1:163 om. [REDACTED]

1.4 Kaavoitustilanne

Alueella ei ole yksityiskohtaista kaavaa. Satakunnan maakuntakaavassakaan ei alueelle ole osoitettu varauksia. Pohjavesialue-kartassa kohde on I-luokan alueella. Alueen rajausta määriteltiin uudelleen maakuntakaavan laatimisen aikoihin, mutta sen tulokset eivät ennättäneet kaavan asiakirjoihin. Siinä alueen rajausta siirrettiin noin kilometrin verran pohjoisemmaksi ja alue määritettiin II-luokkaan.

1.5 Kartta-aineisto

Suunnitelma on laadittu peruskartan 1:20 000 avulla. Mittauksia alueella tehtiin syksyllä 1986 ja niitä täydennettiin 20.9.1991. Mittauksia täydennettiin pohjaveden tason sorakerroksen vahvuuden määrittämisellä 6.8.2006.

1.6 Pohjaveden korkeus ja alueen rajausta

Alueen pohjaveden pinna tasoa selvitetiin 6.8.2006. Tutkimuksissa, joista erillinen selvitys liitteenä, ei ”löydetty” pohjavettä, vaikka esim. alueen eteläkulmassa kaivettiin tasolle noin +114 eli lähes seitsemän metriä maanpintaa syvemmälle. Muiden pisteiden kaivussyvyys ulotettiin saven tai kallion pintaan saakka, mutta pohjavettä ei ”löytynyt”.

Pohjoispuoliselta (Santala rn:o 1:163) tilalta on pohjavesitietoja helmikuulta vuonna 2000. Kyseessä lienee orsivesiesiintymä, jonka taso vaihteli +123.40 – 127.05 välillä. Em. alueen eteläpuolella on kuitenkin tiiviitä kerroksia, jotka estävät veden ”purkautumisen” suunnitelma-alueelle, eikä paikallistienkään varressa ole havaintoja pohjavedestä.

Mielahden vesiosuuskunta toimittaa veden alueen talouksiin, eikä tiedossa ole lähistöllä sijaitsevia talousvesikaivoja. Pohjoispuolella, noin 1.5 km:n etäisyydellä, oleva Rämön vesiosuuskunnan vedenottamon vedenpinta on tasolla noin +118.00 - +119.00. Suunnitellun ottamisalueen ja em. vedenottamon välillä on lisäksi kallioharjanne, joka on tason +120.00 yläpuolella. Suurin osa Rämön vesiosuuskunnan asiakkaita on jo liittynyt Jämijärven vesiosuuskuntaan sillä enää vain kaksi (2) taloutta ottaa vetensä Rämön kaivosta.

1.7 Maaperätiedot

Alueen maaperä on soraa ja hiekkaa, mutta myös hienompia aineksia esiintyy ja kalliokin nousee alueen itäosassa pintaan. Määritelmä perustuu silmämääräiseen tarkasteluun sekä alueella tehtyihin tutkimuksiin.

1.8 Soranoton ja alueen nykytilanne

Alueen länsikulmasta on maa-aineksia otettu ennen lain voimaantuloa muutama tuhannen kuutiota. Kohteessa on ollut kaksi ottamislupaa eli ensimmäinen 1992 – 2001 ja toinen siten, että se päättyi 2017. Niiden puitteissa maa-aineksia ei kuitenkaan otettu. Alueen luoteiskulmaan Uurasjärven paikallistien risteykseen rakennettiin tilapäinen levike Tuulivoimaloiden rakentamisen tarpeisiin, mutta em. alue on käytettävissä ottamistoiminnan tarpeisiin. Kohteen arvopuusto on aikanaan hyödynnetty.

2

KAIVUTOIMINTA

2.1 Soranottoalue

Soranottoa on ajateltu suunnitelman osoittamalle alueelle ja se toteutetaan ajanmukaisella kalustolla. (kaivuri, pyöräkuormaaja, kuorma-autot, murskaus- ja seulontalaitteet). Maantien n:o 261 varteen jätetään noin 30 metrin suojavyöhyke tien keskilinjasta mitaten ja paikallistien (n:o 13255) varteen jätettävä vyöhyke on noin 20 metriä ja vähintään 20metrin vyöhyke myös kaakkoispuolen rajalle. Koillispuolen rajalle (Simalissalo rn:o 1:158) jää I-vaiheessa 100 metrin vyöhyke (= II-vaihe). Pintamaat kuoritaan ja kasataan reunavyöhykkeille myöhemmin tehtävää maisemointia varten. Rintauksen kaltevuus pidetään oton aikana kaltevuudessa noin 1:1 suunnitelmissa esitetyn periaatepiirroksen mukaisesti. Jyrkät rintaukset merkitään esim. lippusiimalla tai aitaamalla maastossa liikkuvien turvallisuuden varmistamiseksi.

2.2 Soranoton korkeustaso

Pohjaveden suojaamiseksi edellytetään 2 m:n suojakerrosta ylimmän pohjavesitason päälle. Pohjaveden tasoa ei ole pystytty toteamaan, mutta alueen lounaiskulmassa yllettiin tasolle noin +114 eikä pohjavedestä ole havaintoja. Sille alueelle alimmaksi ottamistasoksi esitetään + 119.00. Leikkauksien A ja B risteyksen eteläpuolella (piste 3) kaivettiin tasolle +117 ja leikkausten risteyskohdan ottamistasoksi esitetään + 121.00. Alueen itäosan ottamistasoksi esitetään +122esim. saven tai kallion – 125 eli sellaiselle tasolle, jolla hyödynnettävää materiaalia esiintyy (esim. saven tai kallion pinta. Itäosa sijoittuu ottamisen II-vaiheeseen ja sen alueen mahdollisen pohjaveden tasoa selvitetään vielä ennen ottamiseen ryhtymistä.

2.3 Säilytettävä puusto

Ottamisalueen arvopuusto on aikanaan pääosin hyödynnetty suunnitelman edellyttämässä laajuudessa. Ottamisalueen nykyinen arvopuusto hyödynnetään.

Alueen ympäristön ja suoja-alueiden puustoa käsitellään metsänhoidollisesti ja hakkuujätteet hyödynnetään esim. hakettamalla.

2.4 Ottomäärä ja vaihteisuus

Suunnitelman mukaisesti on tarkoitus, että kaikki otettavissa olevat maa-ainesvarat hyödynnetään. Alueen massamääräksi on arvioitu noin 130 000 m³. Epäkurantit ainekset ja kallio saattavat pienentää em. kuutiomäärää. Ottaminen jaetaan vaiheisiin ja I-vaiheessa on tarkoitus ottaa noin 70 000 m³. Tarpeen mukaan haetaan lupaa II-vaiheelle.

3

JÄLKIHOITO

3.1 Maaston muotoilu

Soranoton jälkeen tai kun joltakin osin aluetta aineksia on otettu suunnitelman mukaiseen tasoon, suoritetaan rintauksen loivennus kaltevuuteen 1:3:een suunnitelmassa esitetyn periaatepiirroksen mukaisesti. Loivennus tehdään S-käyrän muotoon, ylisyvät kuopat täytetään ja pohjalle sekä luiskiin tasataan noin 15 cm hiekkakerros, jonka päälle levitetään alueen reunoille kuoritut pintamaat. Mikäli mahdollista, pohjan voi muotoilla loivasti kumpuilevaksi. Muotoilua tehdään vuosittain ja lopulliseen kuntoon aluetta laitetaan 5-vuosittain.

3.2 Jätteiden käsittely

Pintamaiden poiston yhteydessä kannot ja muu puujäte hävitetään esim. hakettamalla. Koneiden ja laitteiden poltto- voiteluaineita ei varastoida alueella suojarakenteettomassa paikassa. Alueella ei varastoida jäteöljyä. Kaikki muu jäte paitsi maa-aines kuljetetaan pois. Pintamaat käytetään luiskien verhoiluun. Alueen siisteydestä huolehditaan niin, ettei siitä muodostu kaatopaikkaa.

3.3 Istutustoimenpiteet

Soranoton jälkien siistimisen jälkeen alue jätetään metsittymään luonnon siemennyksellä, jota tarvittaessa täydennetään erillisillä istutustoimenpiteillä. Istutustöistä ei em. tavalla toimittaessa synny merkittäviä kustannuksia, mutta luiskien loivennus ja kasvualustan muotoilu sekä pintamaiden levitys aiheuttaa arviolta 1000 - 2000 €/ha kustannukset. Asianmukaisella ottamistoiminnalla on mahdollisuus vaikuttaa merkittävästi kustannusten muodostumiseen.

3.4 Alueen käyttö soranoton jälkeen

Soranoton jälkeen alue jää mm. metsätalouden harjoittamiseen ja ulkoiluun.

4

LUONTO- JA MAISEMASELVITYKSET

Pohjavettä lukuun ottamatta ei ole tiedossa muita luontoon tai maisemaan liittyviä selvityksiä. Aikanaan tehdyissä pohjavesitutkimuksissa selvisi, etteivät esitetyt ottamistasot vaaranna alueen pohjavesiä.

5

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Lauttakankaan alueelle kokonaisuudessaan on esitetty runsaasti maa-ainesten ottamiseen soveltuvia alueita. Ottamistoiminta näkyy aina ”maisemassa” ja varsinkin sen alkuvaiheessa, mutta asianmukainen maisemointi ja kasvillisuus teiden varsilla olevilla vyöhykkeillä parantavat merkittävästi tilannetta vuosien saatossa.

Tapani Jokela
rakennusmestari